

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/563/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7212223225
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Feťková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7212223225.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Feťkovej a sudcov JUDr. Ladislava Duditša a JUDr. Jarmily Sopkovej Maximovej v právnej veci navrhovateľa: Dopravný podnik Bratislava, a.s., IČO: 00 492 736, Olejkárska 1, 814 52 Bratislava, zastúpeného JUDr. Vladimírom Kánom, advokátom, AK Ecker - Kán & partners, so sídlom Bratislava, M. Benku 9-C1, proti odporcovi C. H., R.. XX.X.XXXX, R. D. J., J. Č..X, zastúpenému opatrovníčkou S.. O. I., N. V. I. J.-V., v konaní o zaplatenie 50,50 eur s prísl., o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Košice II č.k. 18C/114/2013-30 zo dňa 18.9.2013 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

N e p r i z n á v a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom návrh navrhovateľa zamietol. O trovách konania rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá na náhradu trov konania právo.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že odporca dňa XX.XX.XXXX pri kontrole sa nepreukázal platným cestovným dokladom, za čo mu bola na mieste uložená povinnosť zaplatiť úhradu cestovného v sume 0,50 eur a prirážka k cestovnému - úhrada vo výške sto násobku základného cestovného bez príplatkov a zliav v sume 50,- eur, Pretože napriek vykonanému šetreniu sa nepodarilo zistiť pobyt odporcu, súd mu v zmysle § 29 ods. 2 O.s.p. ustanovil opatrovníka na zastupovanie v konaní, ktorý vo vyjadrení sa k návrhu vzniesol námietku premlčania. Súd prvého stupňa sa v súlade so zásadou hospodárnosti konania prednostne zaoberal otázkou premlčania uplatneného práva. Aplikujúc pre svoje rozhodnutie ust. § 760, 772 a zák. č. 168/1996 Z.z. o cestnej doprave účinného v rozhodnom období, ako aj ust. § 100, 101 a 108 Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že právo navrhovateľa na zaplatenie cestovného a úhrady k cestovnému je právom zo zmluvy o preprave, ktoré sa premlčuje v jednoročnej premlčacej dobe (§ 108 Obč. zákonníka). Táto jednoročná premlčacia doba začala plynúť odo dňa, kedy si navrhovateľ mohol právo uplatniť na súde. V danom prípade bol odporca vyzvaný na zaplatenie dlžnej sumy pracovníkom navrhovateľa pri kontrole dňa XX.XX.XXXX, preto dlžná suma sa stala splatnou XX.XX.XXXX a od tohto dňa začala plynúť aj jednoročná premlčacia doba, ktorá uplynula dňa XX.XX.XXXX. Navrhovateľ žalobu podal na súde až dňa 9.8.2012, teda po uplynutí premlčacej doby. Súd prvého stupňa preto z dôvodu vznesenej námietky premlčania opatrovníčkou odporcu žalobu ako nedôvodnú zamietol. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie navrhovateľ. Navrhol zrušiť rozsudok a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.. V dôvodoch odvolania poukázal na to, že Občiansky zákonník v ust. § 760 a nasl. obsahuje iba základnú úpravu vzťahov vznikajúcich pri rôznych druhoch a spôsoboch prepravy. Podrobnejšia úprava je ponechaná osobitným zákonom a na ich základe vydaným vykonávacím právnym normám, v tomto prípade zákon č. 168/1996 Z.z o cestnej doprave. Povinnosť odporcu zaplatiť úhradu navrhovateľovi vznikla podľa odvolateľa v zmysle § 9 písm. b/ v spojení s § 11 ods. 1 písm. d/ v spojení s § 14 ods. 2 zákona o cestnej doprave a táto úhrada za nepreukázanie sa cestovným lístkom nepatrí medzi práva z prepravy v zmysle §760 OZ. Zákon o cestnej doprave neustanovuje premlčaciu dobu za nezaplatenie úhrady pri cestovaní bez cestovného lístka a preto je namieste použiť § 101 OZ a to znamená, že pohľadávka vo výške 50,- eur nebola v čase podania návrhu na vydanie platobného rozkazu premlčaná. Zároveň dal do pozornosti odvolaciemu súdu rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave rozsudok sp. zn. 15Co/67/2011 a rozsudok sp. zn. 14Co/216/2011, v ktorých odvolací súd rozhodoval v skutkovo totožných veciach, pričom v oboch prípadoch vyhovel odvolaniu navrhovateľa. Zároveň si navrhovateľ uplatnil trovy odvolacieho konania.

K odvolaniu pripojil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 15Co/67/2011 zo dňa 22.6.2011 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 14Co/216/2011 zo dňa 21.6.2011.

Opatrovníčka odporcu sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadрила.

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podal navrhovateľ v zákonnej lehote, preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1,3 O.s.p. ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a rozsudok v súlade s ust. § 156 ods. 1 O.s.p. verejne vyhlásil po tom, čo miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach dňa 20.8.2014.

Navrhovateľ uplatnil odvolací dôvod podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p..

Odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. spočíva v tom, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis než ktorý mal použiť, alebo ak použil správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval.

Odvolací súd dospel k záveru, že uplatnený odvolací dôvod navrhovateľa nie je daný.

V zmysle § 760 Občianskeho zákonníka zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas. Zmluvou o preprave vzniká právny vzťah medzi dopravcom (fyzickou alebo právnickou osobou prevádzajúcou dopravu na základe príslušného povolenia) a cestujúcim. Preprava osôb je služba poskytovaná cestujúcim, ktorá spočíva v preprave predmetu (veci) a osoby dopravným prostriedkom do miesta určenia a to riadne a včas za určené cestovné. Občiansky zákonník obsahuje iba základnú úpravu vzťahov vznikajúcich pri rôznych druhoch a spôsoboch prepravy. Podrobnejšia úprava je ponechaná osobitným zákonom a na ich základe vydaným vykonávacím právnym normám. Povinnosť odporcu zaplatiť úhradu navrhovateľovi vznikla v zmysle § 9 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 11 ods. 1 písm. d/ a § 14 ods. 2 zákona č. 168/1996 Z.z. o cestnej doprave. Na základe § 14 ods. 2 zákona o cestnej

doprave úhrada pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom [§ 9 písm. b)] je dvadsaťnásobok základného cestovného bez príplatkov a zliav; v mestskej autobusovej doprave ju do sto násobku základného cestovného bez príplatkov a zliav určí dopravca v prepravnom poriadku. V zmysle čl. 6 ods. 3 Prepravného poriadku Mestskej hromadnej dopravy v Bratislave platného v čase porušenia tarifných a prepravných podmienok cestujúci, ktorý na vyzvanie podľa ods. 2 tohto článku sa nemôže preukázať platným cestovným lístkom, je povinný zaplatiť dopravcovi cestovné a úhradu vo výške do sto násobku základného cestovného bez príplatkov a zliav. Aktuálnu výšku úhrady stanovuje tarifa.

Z vykonaného dokazovania súdom prvého stupňa bolo preukázané, že odporca sa na výzvu revízora (zamestnanca navrhovateľa povereného vykonaním kontroly cestovných lístkov) dňa XX.XX.XXXX R. Q. K. Č.. XX nepreukázal platným cestovným lístkom, alebo iným platným cestovným dokladom, preto je povinný navrhovateľovi v zmysle čl. 6 Prepravného poriadku Mestskej hromadnej dopravy v Bratislave a čl. 5 Tarify Mestskej hromadnej dopravy v Bratislave zaplatiť cestovné 0,50 eur a úhradu 50,- eur.

Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania sa súd prvého stupňa správne zaoberal otázkou premlčania v zmysle § 108 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa práva z prepravy premlčujú za jeden rok.

Navrhovateľ sa mylne v odvolaní domnieva, že úhrada za nepreukázanie sa cestovným lístkom nepatrí medzi práva z prepravy v zmysle § 760 OZ, v právnom vzťahu s dopravcom je aj tzv. „čierny pasažier“. Odvolací súd sa nestotožňuje so závermi rozsudkov Krajského súdu v Bratislave, na ktoré poukázal navrhovateľ v podanom odvolaní, ktoré rozdielne posudzovali premlčanie práva na zaplatenie cestovného a práva na zaplatenie úhrady pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom z dôvodu, že zákon č. 168/1996 Z.z. nemá vo svojich ustanoveniach ustanovenú premlčaciu dobu na uplatnenie tohto práva na zaplatenie úhrady voči osobe, ktorá cestuje bez platného cestovného lístka.

Odvolací súd poukazuje na to, že zákon č. 168/1996 Z.z. účinný v rozhodnom období, ani súčasne platný zákon č. 56/2012 Z.z. nemá vo svojich ustanoveniach ustanovenú premlčaciu dobu, ani na uplatnenie práva na zaplatenie cestovného, ani na uplatnenie práva na zaplatenie pokuty voči osobe, ktorá cestuje bez platného cestovného lístka, preto platí ustanovenie § 108 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého práva z prepravy sa premlčujú za jeden rok s výnimkou práv na náhradu škody pri preprave osôb. Jednoročná premlčacia doba (§ 108) začína plynúť v zmysle § 101 odo dňa, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Nakoľko návrh na začatie konania bol podaný až dňa 9.8.2012 (odporca cestoval bez platného cestovného lístka dňa XX.XX.XXXX) nepochybne návrh na začatie konania bol podaný po uplynutí zákonnej ročnej premlčacej doby, ako správne uviedol súd prvého stupňa a pre dovolanie sa premlčania zo strany opatrovníčky odporcu nebolo možné navrhovateľovi premlčané právo priznať (§ 100 ods. 1 O.s.p.).

Obdobný právny záver vyslovil aj Krajský súd v Bratislave v rozsudku sp. zn. 3Co/304/2013 zo dňa 30.5.2013 „Námietka navrhovateľa ohľadom potreby rozdielneho posudzovania premlčania práva na zaplatenie cestovného a práva na zaplatenie úhrady pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom nie je dôvodná práve s poukazom na uplatnenie práv z prepravy, ako pri práve na zaplatenie cestovného, tak aj pri práve na zaplatenie úhrady, pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom“.

Dôvodová správa k stanoveniu jednoročnej premlčacej doby u práv z prepravy s výnimkou práv na náhradu škody pri preprave osôb v pomerne krátkej premlčacej dobe odôvodnila tým, že pre dopravcu by bolo so zreteľom k hromadnosti dopravy a veľkému počtu prípadov neúnosné uschovávať po ďalšiu dobu potrebné listinné, prípadne iné doklady dôležité pre prípadné budúce spory.

Odvolací súd preto v súlade s ust. § 219 ods. 1 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil a to ako vo výroku o veci samej, tak aj vo výroku o trovách konania.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. V odvolacom konaní bol úspešný odporca, ktorému trovy odvolacieho konania nevznikli a neúspešný navrhovateľ na ich náhradu nemá právo.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č.757/2004 Z. z. o súdoch v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.